RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering
Oordeel
Besluit 16 november 2026

Zaaknummer 50675-2026

Onderwerp Voorstel tot het vaststellen van de Verordening rioolheffing 2027 en de Verordening eenmalig rioolaansluitrecht 2027 en het beschikbaar stellen van een krediet van € 1.500.000,- voor de renovatie drukrioolunits 2027-2028

Portefeuillehouder Wethouder Marcel Blind en Hans Olthof

Beslispunten

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Een krediet beschikbaar te stellen van € 1.500.000, - voor de renovatie van de drukrioolgemalen in het buitengebied in 2027 en 2028, de investering in 15 jaar af te schrijven en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten te dekken uit de Voorziening Vervanging Riolering, overeenkomstig de herberekening van de rioolheffing 2027;
2. Instemmen met een verhoging van het basistarief voor de rioolheffing naar een kostendekkend tarief van € 272,40 en de Verordening rioolheffing 2027 vast te stellen;
3. De Verordening eenmalig rioolaansluitrecht 2027 vast te stellen;
4. De financiële effecten van de vaststelling van het tarief van € 272,40 en het krediet van € 1.500.000 te verwerken door de begroting 2027 middels een begrotingswijziging te wijzigen.

Samenvatting

Als gevolg van de noodzakelijke renovatie van de drukrioolgemaaltjes in het buitengebied, de doorbelasting tariefproducten in het kader van de bezuinigingen, de noodzakelijke verhoging van het onderhoud van sloten en duikers, de gestegen kosten als gevolg van de oorlog in Iran en de gewijzigde planning van investeringen als gevolg van de actualisatie van het MJIP is een herberekening van de hoogte van de rioolheffing noodzakelijk. Hieruit blijkt dat de Voorziening vervanging riolering vanaf 2035 ontoereikend is om de werkzaamheden aan de riolering te bekostigen. Om het dagelijks beheer en onderhoud aan de riolering te kunnen blijven uitvoeren en de gewenste investeringen te kunnen blijven bekostigen is een verdere verhoging van de rioolheffing voor 2027 noodzakelijk.

Inleiding

Aanleiding
Om de heffing en invordering van de rioolheffing te continueren is het noodzakelijk om jaarlijks een nieuwe verordening vast te stellen. De nieuw vast te stellen verordeningen zijn gebaseerd op de modellen van de VNG en waar mogelijk uitvoerend afgestemd met DOWR. De gemeente Olst-Wijhe bepaalt altijd zelf de tarieven en de uitgangspunten van de verordeningen.

Uit de in 2025 uitgevoerde herberekening van de rioolheffing voor 2026 bleek al dat zonder een extra verhoging van de rioolheffing de voorziening vervanging riolering in 2030 in de negatieve cijfers zou

belanden en dat een directe verhoging van de rioolheffing voor 2026 van € 247,68 naar € 261,96 noodzakelijk was. Om de ontwikkelingen, kosten, planningen en verhoging van de rioolheffing zo goed mogelijk te kunnen blijven volgen en in te schatten, werd vorig jaar echter geadviseerd de noodzakelijke verhoging van de rioolheffing in twee termijnen in te voeren. De rioolheffing werd voor 2026 verhoogd naar € 254,40, waarna deze volgens de herberekening van vorig jaar voor 2027 door moest stijgen naar een kostendekkend tarief van € 267,96.

Op basis van de huidige ontwikkelingen, inzichten, kosten en planningen is een nieuwe herberekening van de rioolheffing voor 2027 uitgevoerd.

Beoogd resultaat
- Een blijvend werkende drukriolering met minder storingen;
- Een kostendekkende rioolheffing en eenmalig riool aansluitrecht door vaststelling van de verordening rioolheffing 2027 en de verordening eenmalig rioolaansluitrecht 2027.

Relevante andere opgaven of dossiers
Gemeentelijk Rioleringsplan Olst-Wijhe 2022-2028, Nota reserves en voorzieningen Olst-Wijhe, artikel 9 van de “Financiële Verordening Olst-Wijhe”, Gemeentewet, Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Overwogen scenario’s
1. Rioolheffing verhogen met algemene index van 2,8%;
2. Rioolheffing conform advies van 2025 verhogen naar € 267,96;
3. Een kostendekkende verhoging van de rioolheffing naar € 272,40.

	Ontwikkeling reserve bij:		
	Heffing verhogen met 2,8% naar € 261,52	Heffing naar € 267,96 cnfrm advies 2025	Noodzakelijke verhoging naar € 272,40
2025	2.892.370	2.892.370	2.892.370
2026	2.570.780	2.570.780	2.570.780
2027	2.300.796	2.354.667	2.391.808
2028	2.103.894	2.213.238	2.288.624
2029	2.019.831	2.186.294	2.301.060
2030	1.898.300	2.123.572	2.278.883
2031	1.278.847	1.564.660	1.761.711
2032	793.858	1.141.992	1.382.011
2033	577.704	989.841	1.273.986
2034	352.378	830.243	1.159.703
2035	-86.144	459.215	835.208
2036	-187.979	426.687	850.462
2037	-438.638	247.191	720.029
2038	-391.874	367.022	890.235
2039	-713.812	120.102	695.036
2040	-1.441.061	-530.128	97.906
2041	-1.132.913	-142.912	539.636
2042	-912.301	158.870	897.379
2043	-452.694	701.801	1.497.758
2044	115.541	1.355.568	2.210.493
2045	-2.341.376	-1.013.556	-98.102
2046	-1.670.562	-252.628	724.953
2047	-1.281.564	228.858	1.270.206
2048	-2.250.249	-644.902	461.890
2049	-2.196.332	-493.564	680.394
2050	-2.708.478	-905.732	337.155
2051	-3.422.680	-1.517.334	-203.711
2052	-3.025.432	-1.014.802	371.410
2053	-2.630.050	-511.382	949.315
2054	-2.114.150	115.376	1.652.503
2055	-2.566.006	-222.732	1.392.817
2056	-1.634.697	825.285	2.521.298
2057	-224.215	2.355.511	4.134.080
2058	1.420.899	4.123.477	5.986.744
2059	3.120.964	5.949.578	7.899.741
2060	3.537.486	6.495.401	8.534.709

Argumenten

1.1 *De meeste drukrioolgemaaltjes vertonen veel storingen en zijn aan het einde van hun levensduur.*
De alsmaar stijgende kosten als gevolg van de storingen aan de drukriolering maken een grootschalige renovatie van de drukrioolgemaaltjes in de komende jaren noodzakelijk. De drukrioolgemaaltjes zijn aan het einde van hun levensduur waardoor er steeds vaker storingen optreden en zij het afvalwater van de woningen niet meer afdoende kunnen wegpompen. De tot nu toe gehanteerde werkwijze om alleen bij storingen pompen, leidingwerk of elektrische componenten te vervangen blijkt niet afdoende. De meeste drukrioolgemaaltjes zijn inmiddels meer dan 20 jaar oud, terwijl elektrische en mechanische componenten veelal een levensduur van 15 jaar hebben. In de komende twee jaar is een grootschalige renovatie van een groot deel van de 920 drukrioolgemaaltjes noodzakelijk om te kunnen blijven voldoen aan onze wettelijke zorgplicht op het gebied van afvalwater. Voor deze renovatie is voor 2027 en 2028 een investering van € 1.500.000,- noodzakelijk. Als er geen grootschalige renovatie wordt uitgevoerd zullen de storingen blijven toenemen en de jaarlijkse kosten van herstel steeds verder oplopen. De gemeente kan dan niet voldoen aan haar zorgplicht voor een afdoende inzameling en afvoer van huishoudelijk afvalwater in het buitengebied. De zorgtaak van de gemeente vloeit voort uit de Europese Richtlijn stedelijk afvalwater. Dit is opgenomen in de Omgevingswet; in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) staat dat de gemeente zorg draagt voor aanleg, beheer en onderhoud van een openbaar vuilwaterriool (artikel 3.16 Bkl).

2.1 *Om onze wettelijke taken op het gebied van de riolering en waterhuishouding te kunnen blijven uitvoeren met een 100% kostendekkendheid is een verhoging van de rioolheffing noodzakelijk.*
Vanuit inhoudelijke prognoses en planningen van de maatregelen die noodzakelijk zijn om de wettelijke taken te kunnen blijven doen enerzijds en de beleidsmatige financiële afspraken (o.a. BBV) anderzijds, is een verhoging van de rioolheffing noodzakelijk, dit ondanks de hoogte van de voorziening op dit moment, vanuit de volgende overwegingen:

- Dit voorstel is passend binnen de meegegeven kaders van GRP en nota voorzieningen en reserves.
- De oorlog tussen de VS en Iran heeft grote gevolgen voor de olieprijzen, die direct hebben geleid en leiden tot hogere kosten voor onderhoud, beheer en vervanging;
- De verwachte en geraamde kosten voor de in uitvoering en voorbereiding zijnde rioleringsprojecten zijn nu per project per jaar, volgens de nieuwe opzet van het geactualiseerde MJIP, beter ingeschat op basis van de laatste ontwikkelingen en inzichten;
- De noodzakelijke renovatie van de drukrioolgemaaltjes vergen de komende jaren een behoorlijke investering;
- In het kader van de bezuinigingen, worden met ingang van 2027 de kosten van de klimaatmedewerker voor een bedrag van € 30.000,- niet langer betaald vanuit de CDOKE-middelen betaald, maar ten laste van de rioolheffing gebracht. Dit levert ruimte op in de algemene middelen, maar kost de inwoner jaarlijks € 3,- extra aan rioolheffing;
- In de afgelopen jaren zijn diverse uitbreidingen gerealiseerd wat ook heeft geleid tot een verhoging van het areaal van de riolering. Dit betekent ook een verhoging van de kosten voor het beheer en onderhoud van deze nieuwe rioleringen.
- Het onderhoud aan de watergangen moet worden geïntensiveerd. Tot op heden werden de watergangen alleen maar uit gemaaid en werden duikers alleen bij klachten gereinigd. Er zijn in toenemende mate klachten over verstoppingen van duikers en wateroverlast bij hevige neerslag. Watergangen en duikers slibben in de loop der jaren dicht, waardoor de afvoercapaciteit afneemt en de kans op wateroverlast toeneemt. Jaarlijks is extra geld opgenomen om duikers en watergangen bij klachten en meldingen te kunnen verhelpen en wateroverlast te voorkomen;
- Personele inzet op taakveld water/en regenwater infiltratie per 2026 wordt ingevuld die zorgen voor jaarlijkse lasten.
- Extra dotatie vanuit algemene reserves tijdelijk zorgen voor een verlaging van de lasten maar niet structureel
- Overall dit voorstel op langere termijn voor meer continuïteit zorgt op niveau van technische voorziening en dienstverlening maar ook op minder grote stappen in de hoogte van de heffing in de toekomstige jaren.

Uit de herberekening blijkt dat zonder de al vorig jaar berekende extra verhoging van de rioolheffing de voorziening vervanging riolering in 2035 in de negatieve cijfers belandt en blijft. Er moet dan in de komende jaren alsnog een stevige extra verhoging van de heffing worden doorgevoerd om een negatieve voorziening te voorkomen. Deze uitgestelde verhoging gaat de belastingbetaler dan meer kosten dan wanneer nu wordt ingestemd met de voorgestelde verhoging.

Als de rioolheffing conform het voorstel van vorig jaar verder wordt verhoogd naar € 267,96 wordt de voorziening in 2040 € 530.000,- negatief om uiteindelijk pas in 2056 weer definitief in de positieve cijfers te belanden. Om dit te voorkomen moet de rioolheffing in de komende jaren nogmaals extra worden verhoogd of er moet voor 2040 een eenmalige dotatie vanuit incidentele middelen aan de voorziening vervanging riolering worden gedaan van € 850.000,- .

Om de voorziening zo goed als helemaal uit de negatieve cijfers te houden is een verhoging van de rioolheffing voor 2027 naar € 272,40,- noodzakelijk. Als een verhoging wordt uitgesteld zal deze in de jaren erna in verhouding steeds verder omhoog moeten worden bijgesteld en betekent dit een afwenteling van de kosten op de toekomstige belastingbetaler.

3.1 Aanpassen bedragen Verordening eenmalig rioolaansluitrecht met inflatie van 2,8%
De bedragen van de verordening eenmalig rioolaansluitrecht zijn vorig jaar aangepast, waardoor vanaf 01-01-2026 de werkelijke kosten van een nieuwe aansluiting op de riolering op basis van een kostenraming in rekening worden gebracht, waarbij wel een minimumbedrag geldt. Voor 2027 worden deze minimum bedragen verhoogd met een inflatie van 2,8%.

Risico’s
Elk jaar wordt een deel van de riolering opnieuw geïnspecteerd, wordt de toestand gemonitord en het vervangingsjaar opnieuw bekeken en waar nodig bijgesteld. Doordat er goed inzicht is in de staat van de riolering, zijn er geen onverwachte investeringen in de vrij verval riolering als gevolg van calamiteiten te verwachten die een extra beroep doen op de voorziening.
Daarnaast wordt de herberekening van de rioolheffing tweejaarlijks doorgerekend in samenhang met de tweejaarlijkse actualisatie van het MJIP en kunnen we steeds tijdig inspelen op nieuwe positieve of negatieve ontwikkelingen.
Als de hoogte van de rioolheffing niet wordt aangepast, moet deze over een aantal jaren onevenredig veel worden verhoogd om een negatieve voorziening te voorkomen, kostendekkendheid te kunnen waarborgen en een afdoende beheer van de riolering en afwatering volgens onze wettelijke taken te kunnen blijven garanderen.

Juridische toelichting
Met dit advies wordt voldaan aan het Gemeentelijk Rioleringsplan Olst-Wijhe 2022-2028, Nota reserves en voorzieningen Olst-Wijhe, artikel 9 van de “Financiële Verordening Olst-Wijhe”, Gemeentewet, Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en kan blijven worden voldaan aan onze wettelijke zorgplichten voor een goed waterbeheer.

Financiële toelichting
Met de verhoging van de rioolheffing zijn er geen nadelige consequenties voor de gemeentelijke begroting. De voorziening vervanging riolering blijft positief en wij kunnen de benodigde werkzaamheden voor beheer en onderhoud van de riolering en het watersysteem uitvoeren zonder een beroep te hoeven doen op de algemene reserve van de gemeente.
In de begroting 2027 is uitgegaan van een tarief van € 262,-. Bij vaststelling van het geadviseerde tarief van € 272,40 voor 2027, zorgt dit dus voor hogere rioleringsbaten dan waarvan uit is gegaan in de begroting 2027. Hierdoor is nog wel een begrotingswijziging noodzakelijk.

Draagvlak en participatie
Niet van toepassing.

Aanpak/uitvoering

Als het krediet voor de renovatie van de drukrioolgemalen is verleend, worden de voorbereidingen verder opgepakt om in 2027 te starten met de renovatiewerkzaamheden.

Bijlagen

- Verordening rioolheffing 2027;
- Verordening eenmalig rioolaansluitrecht 2027.

Burgemeester en wethouders van Olst-Wijhe

de gemeentesecretaris	de burgemeester
	
Sjoerd van den Berg	Sietske Poepjes

RAADSBESLUIT

Zaaknummer 50675-2026

De raad van de gemeente Olst-Wijhe,
gelezen het besluit van burgemeester en wethouders d.d. 6 oktober 2026
gelet op Artikel 156 lid 2 aanhef en onderdeel h, artikel 216, artikel 228 a en 229 lid 1 onderdeel a en b van de Gemeentewet;

Besluit:

1. Een krediet beschikbaar te stellen van € 1.500.000, - voor de renovatie van de drukrioolgemalen in het buitengebied in 2027 en 2028, de investering in 15 jaar af te schrijven en de daaruit voortvloeiende kapitaallasten te dekken uit de Voorziening Vervanging Riolering, overeenkomstig de herberekening van de rioolheffing 2027;
2. In te stemmen met een verhoging van het basistarief voor de rioolheffing naar een kostendekkend tarief van € 272,40;
3. De Verordening rioolheffing 2027 vast te stellen;
4. De Verordening eenmalig rioolaansluitrecht 2027 vast te stellen;
5. De financiële effecten van de vaststelling van het tarief van € 272,40 en het krediet van € 1.500.000 te verwerken door de begroting 2027 via een begrotingswijziging te wijzigen.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering dd.

de griffier de voorzitter

Anne-Marie Holleman Sietske Poepjes